

Šta je novega?

**Veljko Rogošić
u Koromačnu**

**Park prirode
Medvednica**

**Skitača – akcija
Voda za život**



Ca je novega?

BESPLATNI LIST ZA LOKALNU ZAJEDNICU

BROJ 9

Ljeto 2005.

GODINA III



EKO DOSTAVA DO VAŠIH VRATA

Polaznici "Male škole ribolova" i članovi Društva športova na moru Koromačno dostavljaju "Ca je novega?" od vrata do vrata lokalnoj zajednici oko Koromačna.



Dragi čitatelji,

da biste u "Ca je novega?" mogli pročitati ono što upravo Vas zanima, ribari "Društva športova na moru" su Vam uz ovaj broj donijeli i upitnik. Nadam se da ste si, zajedno s njima, uzeli dvije minute vremena i odgovorili na pitanja. Mi ćemo se sa svoje strane potruditi da Vaše želje i ispunimo.

Tako u ovom broju na želju i inicijativu dragih gospođa Gracijele, Đurđe i Klare pogledajte cvjetne prizore iz Koromačna i Viškovići. Na ponos vlasnica koje se toliko trude uljepšati svoj dom.

Zatim, čestitke organizatorima prvog Valmaz-zinghi Cupa! To je pravo kreativno osvježanje: veslalo se perajama, metlama i tavama. Ljudi moji, da vidite koja se tu brzina postizala! To jednostavno treba prerasti u tradiciju. Slobodno računajte na mene iduće godine, kad ja zamah-nem mojom dugom rukom i tavom ...

Već svi znamo da po ljeti puno turista dolazi kupati se upravo u Koromačno. Međutim, svi oni dolaze – autom. Baš dosadno! Ali jedan je majstor! Slavni plivač, Veljko Rogošić, odlučio je u Koromačno doći – plivajući. Pročitajte u ovom broju kako su ga dočekali brojni navijači.

Bože dragi, koliko je bilo događanja u Koromačnu proteklih par mjeseci! I tako, stranicu po stranicu, do sljedećeg broja: uživajte u ljetu, moru, obarajte rekorde u plivanju i uživanju na barki, i – naravno, čitajte "Ca je novega?".

Vaš Holcim
Julija Škoro

Ca je novega?

tromjesečne novine za
lokalnu zajednicu

Nakladnik:



Holcim (Hrvatska) d.o.o.
Koromačno bb
52222 Koromačno

Glavna urednica:
Julija Škoro

Uređuje:
Moreno Bartolić

tel: 052 876 900
fax: 052 876 240

e-mail:
odrzivi-razvoj-hrv@holcim.com
www.holcim.hr

Grafička priprema:
Borovac i Bence d.o.o.



Ova je publikacija
tiskana na recikli-
ranom papiru.



s a d r ž a j

Razgovor

Veljko Rogošić u Koromačnu **3**

Holcim

Građanski sat **4**

Holcim

Zakon o sigurnosti prometa na cestama **5**

Reportaža

Deseti Holcimov Dan otvorenih vrata **6**

Reportaža

Vatrogasci Labin **14**

Akcije

Prvenstvo Županije Istarske u sportskom
ribolovu sa obale **15**

Naše mjesto

Procvjetalo Koromačno **16**

Ribiči Toni Višković i Kristijan Kujraković **17**

Park prirode Medvednica **18**

Akcije

Svjetski dan zaštite okoliša – Skitača **20**

Naše škole

Bratimljenje Trona i "Mate Blažine" **21**

Škola Koromačno **22**

Općina Raša

Aktualnosti **23**

Labinjanske besedi i receti

Đogadori **24**

Makaroni s škarupen **24**

Veljko Rogošić u Koromačnu

Malo mjesto a 'vako veliki doček



U petak 8. srpnja točno u 14.30 sati u uvalu Koromačno doplivao je svojim poznatim leptir stilom proslavljeni plivački maratonac, 64-godišnja legenda, Veljko Rogošić. Veljko je, obarajući svjetski rekord od 1000 km, malo "skrenuo s kursa" sa svoje etapne dionice od Savudrije do

Prevlake i doplivao do mjesta kojega se sjeća još od davne 1977., kad je prvi put doplivao do Koromačna. Općina Raša i njena turistička zajednica, ali prije svega svi mještani Koromačna i okolice kao dobri domaćini pripremili su mu doček kakav zaslužuje. Labinska limena glazba svirala je koračnice već pola sata prije samog dolaska proslavljenog maratona i time još više podizala atmosferu kod mnogobrojne publike koja ga je došla dočekati.

Može se reći da nije bilo nikoga tko ga nije htio pozdraviti, čestitati mu na podvigu i slikati se s njime. Uz Općinu Rašu koja mu je poklonila sat sa istarskim motivom predstavnici sindikata i radničkog vijeća Holcima, Berto Pletikos i Milenko Plazibat, uručili su mu u ime svih zaposlenika Holcima simbolične poklone – majicu "Majstor" s jasnom porukom na koga se to odnosi, amforicu s maslinovim uljem od maslina iz Koromačna i Holcimovo izvješće o održivom razvoju – iz kojeg se može jasno vidjeti da je, između ostaloga, Veljko u Koromačnu plivao u savršeno čistom moru.

Nakon slikanja s barem pola Koromačna našao je malo vremena da za naš list odgovori na nekoliko pitanja:



Kako Vas se dojmio doček u Koromačnu?

▼ Ma super je, malo misto a 'vako veliki doček. Tako je bilo i '77 kada sam prvi put bija ovde.

Sjećate se Koromačna '77?

▼ Kako da ne? Iznenadio sam se danas kada sam doplivao u Koromačno. Očekivao sam prašinu i dim. Kao onda kada je bilo sve bijelo i mutno more. Danas je more izuzetno čisto i bistro. Vidi se da se ulaže u ekologiju. A tako i treba, to je jedini način. I sve tvornice uz more trebale bi se tako ponašati.

Gdje nalazite snage za sve te sportske uspjehe u Vaših, ako se ne varam, 64 godine?

▼ Je, 64! Ma ja ti ne koristim apsolutno nikakva dodatna sredstva pa čak niti vitamine. Jedini je moj recept – ujutro i popodne trening – plivanje po tri sata, domaći sir i vino i svježa riba. I koji put treniram tako da mi žena da usisavač da usisam kuću, našalio se Veljko na kraju razgovora.

Ni Pino Knapić kao načelnik, a u ovom kontekstu i predstavnik turističke zajednice Općine Raša nije krio zadovoljstvo kako dolaskom Veljka Rogošića u Koromačno tako i njegovim dočekom.

▼ On je legenda u širim razmjerima i uvijek je dobrodošao u naš kraj. Možda je to i jedan od načina da se za ovaj kraj čuje i u drugim kontekstima. Nama će njegov posjet i njegova izjava kako je ovdje more bistro i čisto sigurno pomoći u namjeri da i na ovim prostorima počnemo razvijati turizam, a naročito u Tunarici i u Koromačnu, rekao je na kraju razgovora gosp. Knapić. ■



Veljko Rogošić (stoji treći s desna) u Koromačnu 1977.



Veljko u akciji "Sportom protiv droge" gradi mostove prijateljstva među ljudima i narodima.

Veljko Rogošić poklonio je osnovnoj školi Ivana Batelića iz Koromačna svoju knjigu s posvetom



Građanski sat lokalne zajednice u Koromačnu



I 6. rujna na Svjetski dan ozonskog omotača Holcim će organizirati četvrti Građanski sat "Ca je novega?" u Koromačnu.

Građanski sat onoliko je ispunjen, odnosno bogat, koliko ga sami sudionici ispu-
ne. Veći broj tema, interesantnih, znači i
veća vjerojatnost da svatko pronađe ponešto
zanimljivo. To je poput izdavaštva, kad se pokre-
će novi časopis, nastoji se pogoditi teme koje
bi mogle zanimati široku čitalačku populaciju.
Veći interes znači i veći broj primjeraka, veći
broj primjeraka znači i veći dobitak.

Naravno, postavlja se pitanje koju dobit je mogu-
će ostvariti na građanskom satu? Zašto bismo
trebali biti tamo?

U sustavu u kojem smo godinama (desetljećima)
funkcionirali, to pitanje nije bilo potrebno
postavljati. Očekivalo se da će netko drugi, neg-
dje, donijeti odluku kojom se odlučuje o tome
što je dobro za nas. I tada smo slijegali ramenima,
rezignirano, zaključivši da smo bespomoćni.
I prestali se truditi. Nismo razmišljali da li, i koli-
ko toga ostavljamo svojoj djeci.

Dakako, ukoliko i danas razmišljamo na sličan
način, onda je potrebno zaključiti da i nismo u
stanju dati svoj doprinos boljitku. Primjerice,
ako smo već od ranog jutra mrzovoljni i ljuti-
ti, te nestrpljivo čekamo na koga se možemo
istresti...teško da ćemo pokrenuti bilo što, a još
manje uvjeriti koga.

S druge strane, ako prihvatimo da se sve pro-
mjene koje su se oko nas dogodile, osim, narav-
no, ratnih strahota, pozitivne, onda pokušajmo s

osmijehom krenuti u mijenjanje sredine u kojoj
živimo. Uspjeh će iznenaditi mnoge.

Na jesen će Holcim organizirati četvrti Građan-
ski sat *Ca je novega?* u Koromačnu. Bit će to
u dvorani bivšeg kina, u prostoru koji će već
uveliko pokazati svoje buduće lice. Ušminka-
na "Sala" s pratećim sadržajima, uvjeren sam,
ubrzno će postati središte brojnih događanja u
mjestu. Razgovarat ćemo o napretku projekta
zaštite od buke, i još nekim postignućima – i
problemima – u Holcimu. Razgovarat ćemo i o
nekim aktivnostima koje su pokrenute zahvalju-
jući prijedlozima i primjedbama koje su izreče-
ne na prošlom građanskom satu. I upravo je u
tome srž onoga o čemu sam pričao u uvodu.
Nije uvijek jednostavno pogoditi što je to što
najviše zanima upravo svakoga, ili barem većinu.
Svatko od nas ima svoje prioritete, svoje sfere
interesa. I dobro je da je tako, jer nas upravo to
čini ljudima.

Međutim, upravo kako bismo pomirili sve te raz-
ličitosti, te razgovarali upravo o onome što Vas
najviše zanima, recite što želite da budu teme
sata. Recite nam, kao što sam već rekao, na bi-
lo koji način – telefonom, telegramom, pismom,
mailom, porukom u boci, golubom...

Rado ćemo uvrstiti Vaša pitanja kao temu na
Građanski sat *Ca je novega?*, jer i nas zanima
"što misle naši susjedi..." I već se sad najsrdač-
nije zahvaljujem na pitanjima. ■



Društvena odgovornost:

Zakon o sigurnosti prometa na cestama

Sigurno se sjećate one pjesme kada djevojčica pjeva ...Tata, vozi polako... Djeca izgleda znaju kako treba voziti. Znaju li i odrasli? Svaki dan dnevne novine javljaju o nekoj prometnoj nesreći sa tragičnim posljedicama. Donose se sve oštriji zakoni, policija troši milijune na super brze aute, tzv. presretače... Međutim, ono što zbilja treba promijeniti je svijest i kultura vozača u prometu. A promjena ponašanja počinje edukacijom.

Zbog toga su u lipnju svi vozači Trans-

Plusovih kamiona koji prevoze cement i rasute terete, njih 17, sudjelovali na tečaju o sigurnoj vožnji u prometu koji se održao na labinskom Sveučilištu. Tijekom predavanja govorilo se o sigurnosti u prometu i novom zakonu o prometu. Svaki je vozač dobio brošuru o novom zakonu u prometu. A da ne bi sve završilo samo na priči, svi su polaznici morali proći test provjere znanja u prometu kojeg je svaki od njih uspješno položio i dobio potvrdu.

Slijede tečajevi za sve vozače miksera i pumpi, jer Holcim želi svoje proizvode isporučiti na odgovoran i siguran način.

Tata, vozi polako, vrati se sigurno domu svom... ■



tekst: Eler Dobrić • fotografije: Moreno Bartolić

Društveno rekreativni centar "Sala"

Na Holcimovom natječaju za sponzorstvo za 2005. godinu koji se odnosi na lokalnu zajednicu Koromačno i okolicu na temu povećanja kvalitete života prihvaćen je projekt Građanske inicijative, obnove bivše "kino sale" u društveno rekreativni centar "Sala". Zahvaljujući Općini Raša koja je bez ikakve naknade dala prostorije na korištenje i dala potporu ovoj ideji te je spremna snositi troškove struje i vode i zahvaljujući Holcimu koji donira kompletna financijska sredstva, realizacija projekta stvarat će se u četiri faze. Prva faza je rekonstruiranje prostorije gornjeg kata, pročelje i rasvjeta ispred prostorija gornjeg dijela te zamjena prozora i vrata doljne etaže. Druga faza je rekonstruiranje unutrašnjosti doljne etaže. Treća i četvrta faza, uređenje vanjskog izgleda zgrade i okoliša.

Sama svrha projekta je poboljšanje kvalitete ži-

vota lokalne zajednice za sve dobne skupine i uzraste gdje bi se kvalitetno iskoristilo slobodno vrijeme bilo da je riječ o rekreaciji, razonodi, druženju, sportu ili kulturnim događanjima (pikado, stolni nogomet, odbojka, badminton, stolni tenis, zatim aerobik, fitness, te jedna prostorija za sastanke svih lokalnih udruga – ribičko i lovačko društvo te društvo umirovljenika).

Jedan dio radova (brušenje, farbanje, skidanje starog materijala itd.), odratit će se na način da će se pozvati volonteri lokalne zajednice i Holcima da zajedno ovoj akciji daju dodatni polet.

U konačnoj fazi je formiranje odbora, sastavljenog od članova omladine, DŠM-a, lovačkog društva "Ubaš", sindikata Holcima, umirovljenika i drugih zainteresiranih strana, koji bi zajedno vodili društveno rekreativni centar "Sala" na korist šire lokalne zajednice. ■



Deseti Holcimov Dan otvorenih vrata



Zaslađenih nepaca, šetajući tvorničkim krugom, porazgovarali smo s onim druželjubivijim gostima i sudionicima ove tradicionalne Holcimove fešte Dan otvorenih vrata.

Super je nova "mlinica", samo ne možeš vidjeti unutra valjke pošto ovaj koji nas je vodio nije mogao otvoriti vrata. Dva valjka su, dal' su dvanaest tona ili deset tona, ja ne znam točno? Oni se okreću u suprotnome smjeru jedan prema drugome, ali svaki za sebe. Poslije ide dalje u ovaj stari mlin, zato što sad stave male kugle. Tamo je prije bilo pet vrsta kugla.

– Ne, ne. Tri vrste...

– Dobro, tri, četiri vrste, znam ja. Sad su samo male.

– Skinuta je i pregradna stijenka, tako da je sve sada jedno. U jednom komadu.

– Znam, znam...

– I manje kugla ide u njega nego što je prvo išlo. Zato što on sada obrađuje, njemu sada dolazi finoća. Više ne dolazi njemu grubo. Kada je bio stari mlin dela je samo 60 tona. Sedamdeset. Zavis.

Prisustvujemo razgovoru dvojice bivših radnika cementare Koromačno. Pogleda uprta u novi mlin velikog tvorničkog zdanja razmjenjuju svje-

uzvanika, Holcimovih poslovnih partnera, predstavnika županijskog Odjela za zaštitu okoliša i prostornog uređenja, predstavnika lokalne uprave, ali ponajviše umirovljenih radnika cementare, mještana Koromačna i okolice, te osnovnoškolaca i srednoškolaca koji prigodnim programom trebaju uljepšati današnji dan.

Shodno tome dramska radionica izvodi skečeve "Mijenjam ženu" i "Turizam na seoski način". Labinske mažoretkinje oduševljavaju svojim sinkroniziranim nastupom a improviziranom modnom pistom u ljetnim kolekcijama prodefilirale su tek stasale manekenke iz vrtića i one već sigurna, lelujava koraka iz srednjih škola. Likovne radionice posebno su inovativne, počevši od šaranja novih, bijelih majica specijalnim bojama za tekstil ili koristeći ekstrat zemlje kao osnovnu boju za apstraktne crteže na bijelom "hameru" ili pak najjednostavnije, liježući na pločnik, crtajući kredama u boji po toplome asfaltu mame i tate, drveća, automobile, cvijeće. Osnovnoškolci su odigrali eko-igru koju je za njih organizirala udruga za komuniciranje ambijenta Put, a Eko-grupa labinske srednje škole izvela je analizu tla i mora.

Na užarenoj ploči malonogometnog igrališta, nasuprot Holcimove tvornice, nastupaju harmonikaši, gitaristi, pijanisti Glazbene škole "Matko Brajša Rašan" Labin i Dječji pjevački zbor Mornica. Vizuelno – zvučno zagrijavanje koje predhodi sportskom dijelu fešte završilo je tradicionalnom degustacijom slastičarskih rukotvorina mještanki Koromačna. Prošlogodišnja viceprvakinja izbora najboljeg kolača, gospođa Jasna Vitasović, "Koromačanka" i čistačica u Holcimu, ovogodišnji je pobjednik sa svojim kolačem – tortom na bazi oraha i kreme.

Zaslađenih nepaca, šetajući tvorničkim krugom, porazgovarali smo s onim druželjubivijim gostima i sudionicima ove tradicionalne Holcimove fešte Dan otvorenih vrata.

"Dream Girl" piše na majici male Massime. Nona Giulia je ponosna. Njezina unuka učestvuje u natjecanju ljepote. Nona Giulia je iz Labina, a nona Nerea, koja joj pravi društvo, je iz Vineža.



že dojmove s obilaska poznatih im postrojenja.

– Tko ja? Ja sam radio na „šolcu“, gore. Ja sam gore materijal bušio za taj cement – predstavlja nam se gospodin Mate Miškić.

A ja sam dela kao šef održavanja – dodaje njegov kolega Milan Radović.

Sunčano je proljetno prijepodne. Desetom, jubilarnom, Holcimovom Danu otvorenih vrata, vrijeme je nanovo naklonjeno. Ispred cementare u Koromačnom skupilo se mnogo



Nona Nerea čeka svoga unuka, harmonikaša Endia, koji ide u 4. razred.

– Već je trebao nastupati – nervozna je Endieva nona.

– Ovo je moja unučica. Dobro, dobro, za početak – uzima u krilo malu Massimu nona Giulia. U pozadini se čuje jedna od novijih obrada stare Zanine pjesme “...Dodirni mi koljena...”

– Ovdje je odlično. Dica su zadovoljna. Evo, popili su sok, pojeli pizzu – smiju se zadovoljno obje none, a Massima se mršti ispod prevelike Holcimove kape.

– Mi smo šivali kostime za ovu modnu reviju. Ja sam i nosila svoj kostim – odaje nam tajnu Samanta Belušić skrivena iza “Yoko Ono naočala”. – I moje prijateljice su isto šivale – okreće se prema učenicama drugog razreda tekstilne škole iz Labina.

– Ove godine biti će u trendu traper s raznim kombinacijama tekstila – dobacuju Samantine prijateljice dvoznačno se smijući pa ne znaju da li se šale ili ozbiljno najavljuju ovogodišnji modni trend.



Pijanistica Kristina Batelić ide u šesti razred OŠ Vitimir Širola Pajo iz Nedešćine. Zajedno s prijateljem Dinom odsvirla je vrlo dojmljivi “regtime” i zahtjevni Turski marš.

– Turski marš ima puno trilera i puno je kompliciran. Kada u dvoje sviramo klavir, moramo biti ujednačeni. Nitko ne smije brzati, ili biti sporiji od drugoga. Lakše mi je kada sama sviram klavir nego u dvoje.

– Inače volim svirati romanse, neke nježne skladbe. Volim svirati i španjolske skladbe. Ono, puno pokretljivije, dinamičnije, rekla nam je u svom prvom, većem intervjuu, pianistica Kristina.

Kada mažoretkinje zamahnu dugim, bijelim štapovima, svi se znatiželjni pogledi usredotočuju prema njihovom savršenom skladu, prekrasnim uniformama i zlatnim epoletama koje krase modra odijela.

– Dobile smo kapu, pizzu, sok. Malo kolača. Tako. Nije loše, zadovoljne su labinske mažoretkinje.

– Sedam godina već vježbamo plesne korake. Dva puta tjedno. Malo vježbamo i gimnastiku. U Ogulinu smo bile treće, treće u Hrvatskoj, u klasi juniorki – dodaju.

Voditeljica labinskih mažoretkinja gospođa Savica grlatim glasom namješta svoje štice za grupnu fotografiju.

– Već su se opustile – mrmlja sebi u bradu. – Ajmo cure!

– 97’ smo osnovani. Najveći dio njih je iz škole “Ribar” i iz “Vlačića”, nešto iz “Martinskoga” i to je sve. Najveća je šteta što mažoretkinje, nakon osnovne škole prestanu dolaziti i stalno treba uvežbavati nove generacije. Inače prvi put smo ovdje. Holcim nas je prvi puta pozvao – pozdravlja se s nama gospođa Savica.

– Ja vidim da je se tu kopjuterski vođeno, da je tu nešto savremeno, lipo i uno, ali ne znaju propiti kako funkcionira. Mi smo delali u elektrane Plomin. Propiti nas je interesalo da vidimo to. Tu živimo blizu, na Targetu. – Marendali smo lipo, čevapčice. Dobro da i do tu moremo priti još. Mi smo na nekih leta kade svaki četrti, peti more hoditi – tuže nam se gospoda Romano Višković i Josip Negri iz Trageta. – Ooo. Merikonka! – veselo pozdravljaju gospođu neobično vedra, široka osmjeha.

Nela Rajković Blažina rodnom je iz Pečići pokraj Trageta.

– Ja bivan va Amerike. Još uvijek. Tu pridem samo privremeno. Nisan se odlučila za se, još. Dug je put. Moj muž ima problem sa srcem i sada ima nutre kompjuter. Ja delan tu već nego tamo, jer tamo neman ca delat. Kopan, kopan, to mi je odmor. Tu budemo šest meseci. Va Amerike bivamo va Njujorke, va pregrađu va Astorije. Petnajst minuti od centra. ■



Kada mažoretkinje zamahnu dugim, bijelim štapovima, svi se znatiželjni pogledi usredotočuju prema njihovom savršenom skladu, prekrasnim uniformama i zlatnim epoletama koje krase modra odijela.

Valmazzinghi Cup

Simbolička naziva "Valmazzinghi Cup", sportski susreti u organizaciji mještana Koromačna započeli su neobičnom veslačkom utrkom šest barki...

Simbolička naziva "Valmazzinghi Cup" (stari talijanski naziv za Koromačno, skraćeno ime prvog projektanta luke Valdia Mazinghija koji ju je projektirao davne 1926. godine), sportski susreti u organizaciji mještana Koromačna započeli su neobičnom veslačkom utrkom šest barki sa po pet natjecatelja koji su se oboružani dvijema metlama, jednom tavom za pečenje palačinki i sa dva para peraja, zagaživši u prohladno proljetno more, bodreni razdraganim uzvicima navijača s obale, otisnuli s barkama (klase "Učka") prema pučini do bove udaljene 400 metara od obale. Utrka je trajala dugih pet minuta, dok se zapjenjene barke nisu polako počele primicati obali. Na pramcima barki taktički su bili polegnuti najsnažniji i najkorpulentniji članovi ekipa koji su s ogromnim zamasima grabili vodu služeći se tavom ili "currom", držeći ujedno smjer barci. Sa strane dvojica takmičara pokušavali su veslati metlama, a na krmi dvojac s perajama imitirao je rad propelera vanbrodskog motora.

Nakon nekoliko eliminacijskih utrka "Borca" (juniori NK Cementa), "Calimera" iz Labina, "Pinky" iz Koromačna, "Majstora" (juniori NK Rudara), "Cementa" (seniori NK Cementa) i "Bazzare" iz Labina, u finalnoj utrci u kojoj su odmjerili snage pobjednici polufinalnih borbi "Majstor" i "Pinky", pobjedila je ekipa "Pinkyja".

Bezuspješno pokušavamo prići kapetanu pobjedničke ekipe gospodinu Eleru Dobriću ujedno, uz gospodina Roberta Cavenaga iz Koromačna, glavnom organizatoru i inicijatoru ovih sportskih susreta.

– Eee, eee, mi smo najbolji! – kapetan pobjedničke ekipe gospodin Dobrić maše dugačim veslom, odnosno metlom.

– Eee, eee, mi smo najbolji! – nazdravlja pobjednička ekipa.

Prepuštajući pobjedničku ekipu razularenom



oduševljenju navijača i navijačica preusmjeravamo se na nešto mirniju ekipu drugoplasiranih "Majstora".

– Djelomično smo iz Labina, a neki su tu iz Koromačna. Zapravo dva smo iz Labina. Svi igramo za Rudar iz Labina. Tako smo se dogovorili da dođemo malo. Inače mi smo u drugoj hrvatskoj ligi, prva skupina zapad, juniori. Mi smo navikli malo na napor, ali za ekipu se sve da izdržati. Ipak, izgubili smo – sportski priznaje poraz



Start finalne utrke





Pobjednici veslačke regate ekipa Pinkyja

rezignirani Andrej iz ekipe “Majstora”.

– Najprije sam bil na metli sa strane, a posle su me poslali na pramac. Težina na početak i onda brže hodi. Govoriš “bova lijevo – desno” i kažeš dubinu. “Cura” mi se samo zgobila, nije pukla kao protivničkoj ekipi – odaje nam vanredne pogodnosti koje su utjecali na konačni ishod utrke, član pobjedničke ekipe “Pinkyja” Silvano Martinčić iz Opatije.



– Sa Dobrićem sam pohađao ugositeljsku školu u Opatiji. Odande se znamo. Sviram harmoniku i klavijature po teracama, svatovima, feštama. Ja i jedan kompanjon. Zovemo se “Duo škovacera”.

Premješamo se na druge sportske terene. A sljedeće i pretposljednje natjecanje u potezanju konopa ispalo je doista brzopotezno. Ekipa sastavljena od članova “Bazzare”, “Majstora” i “Cementa” u kojoj je bio i ogromni Igor Deroci deplasirala je protivničku ekipu.

– Ribarim sa dve ribarske kočice. Jedna je usidrena u Plominu, a druga u Rapcu. Potezanje konopa na kočici je automatizirano ali vidiš ide mi i ovako, ručno – zadovoljan je Igor Deroci iz Štrmca.

– Inače sad se lovi sardela. Sada je sardela najbolja za gradele – dodaje ozbiljno.

Nakon potezanja konopa slijedi iscrpljujući malonogometni turnir na suženom prostoru u podnožju bivšeg kina s malim golovima širine gotovo jedan metar. Srećom većih uganuća i povreda nema. Pobjeđuje ekipa “Majstora”, odnosno juniora NK Rudara.

Prekrasne nagrade, radovi učenice sedmog razreda Eni Jukopila iz Koromačna, koja je kombinirajući žicu, plastelin, drvo, boje, sa mnogo mašte napravila neobične figure koje odražavaju morskog ugođaj, dodjeljuju se prvoplasiranim u veslačkoj regati, potezanju konopa i malonogometnom turniru.

Prvi Valmazzighi Cup položio je “prijemni” s odličnom ocjenom. Sljedeće godine nestrpljivo očekujemo još neobičnije i atraktivnije susrete. Možda se uključi i pokoja ženska ekipa, recimo u veslačkoj regati ili potezanju konopa. Tada bi sve bilo još neizvjesnije i zanimljivije. ■



Malonogometni turnir

REZULTATI U VESLANJU

Prva skupina

Calimero, Borci, Pinky

Druga skupina

Majstori, Bazzara, Cement

Pobjednici skupina Pinky i Majstori odveslali su finale.

Pobjednik veslačke regate je ekipa **Pinkyja** iz Koromačna.

REZULTATI U POTEZANJU KONOPA

Od ukupno šest ekipa, odnosno 30 natjecatelja formirane su dvije ekipe od 15 učesnika za potezanje konopa.

Pobjedila je ekipa sastavljena od članova **Bazzare, Majstora i Cementa**.

REZULTATI U MALONOGOMETNOM TURNIRU

Rezultati nakon međusobnih ogleđa nogometnih ekipa po principu “svatko sa svakim”

1. **Majstori** - 11 bodova
2. **Pinky** - 9 bodova
3. **Cement** - 6 bodova
4. **Bazzara** - 5 bodova
5. **Calimero** - 4 boda
6. **Borci** - 4 boda

Razgovor s voditeljem Kazališta slijepih i slabovidnih "Novi život"

Vojin Perić

Povodom gostovanja najstarijeg europskog kazališta slijepih i slabovidnih osoba "Novi život" iz Zagreba, 20. svibnja u kinu Labin kojeg je Holcim organizirao u sklopu Dana otvorenih vrata, predstavom "Tražim posao", prije same predstave u ugodnoj proljetnoj, popodnevnoj atmosferi, ispijajući mala kapučina na terasi "Veloga kafe" u starom Labinu, razgovarali smo s voditeljem kazališne trupe i autorom teksta predstave Vojinom Perićem.



"Novi život" je najstarije kazalište slijepih i slabovidnih osoba u Europi. U Labinu ste posljednji puta gostovali daleke 1987. godine s predstavom Fadila Hadžića "Dobro jutro lopovi". Recite nam nešto ukratko o vašim predstavama i gostovanjima?

▼ Mi postojimo od 1948. godine. Do sada smo odigrali preko tri tisuće predstava, što bi se moglo komprimirati u stotinjak premijera. Nastupali smo širom Europe. Recimo u Portugalu, u Engleskoj smo imali jednu turneju, nastupali smo u Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj, Italiji, Mađarskoj, Češkoj, Poljskoj. Zapravo smo poznatiji u svijetu nego ovdje. Devedesetih godina počinjemo malo ozbiljnije raditi. Osnovali smo školu scenskog pokreta i scenskog govora, počeli smo izvoditi nadrealistički teatar, teatar apsurdna, Danila Ivanovića Harmsa. Njegove "Nule i ništice" smo radili. To je jedna naša kulturna predstava. Nadrealistički teatar Radovana Ivšića "Kra-

Kazalište smo koje ima malo čudan kontekst. Ne možemo se registrirati kao kazalište jer naši glumci nisu završili akademiju, a nisu je završili jer je ne mogu završiti.



lja Gordogana". Vrlo interesantna je i predstava modernog bugarskog dramatičara Hrista Bojčeva "Hanibal podzemni". To je jedna, ajmo reći, komedija koja opservira nesnalaženje intelektualaca u tranziciji. Ova predstavu koju ćemo danas gledati u Labinu je jedan tekst kojemu je cilj nasmijati publiku i educirati je da razbije predrasude prema slijepima i prema različitostima inače.

Vodeći se golom, pragmatičnom logikom zaključilo bi se da Vama zacijelo više mora ležati verbalni od neverbalnog teatra?

▼ Baš zato idemo u neverbalno! Mi za kraj godine pripremamo jednu plesnu predstavu sa video zidom iza. Kazalište smo koje ima malo čudan kontekst. Ne možemo se registrirati kao kazalište jer naši glumci nisu završili akademiju, a nisu je završili jer je ne mogu završiti. U Hrvatskoj slijepa osoba ne može upisati kazališnu akademiju. U bazi je onemogućena transformacija u kazalište. Neverbalni teatar je zasigurno teži za naše snalaženje na pozornici, ali time i izazovniji.

Vi ste domaćini i organizatori jedinog festivala kazališta slijepih u svijetu. Znači li to da danas ipak postoji znatan broj kazališta slijepih i u drugim zemljama?

▼ Definitivno. Budimo neskromni pa kažimo da su naša gostovanja širom Europe zasigurno utjecala na razvoj kazališta slijepih barem ovdje u Europi. Ovaj jedinstveni festival održava se svake dvije godine u Zagrebu. Četvrti je po redu ove godine u jesen od 7. do 14. listopada. Na festivalu će gostovati najbolje kazališne trupe iz SAD-a, Gruzije, Engleske, Španjolske, Italije, Belgije i Hrvatske. Sve se odvija u kazališnoj dvorani "Vidra". To je dvorana Hrvatskog saveza slijepih, koju je on iznajmio Kerempuhu, ali to je

naša matična scena. Kazalište Vidra, Draškovićeva 80. Uredi su nam u Šenoinoj 32. Tko poznaje Zagreb, to su dvije ulice koje čine pravi kut. Tamo se održavaju škole scenskog pokreta i govora. Uglavnom igramo sve predstave u Zagrebu, ali i sve više gostujemo. U zadnje vrijeme bili smo po otocima: Lošinj, Hvar, Vis. Onda Gospić. Evo sad smo ovdje u Labinu. To je u zadnjih mjesec dana što se izdogađalo. U Zagrebu imamo jednom tjedno, u prosjeku, predstavu, ali sad smo sve češće i vani.

Na Zapadu već duže vrijeme postoji trend kupovine zvučnih knjiga. Na primjer, možete kupiti Hemingwaya, recimo "Starac i more", ili Tolstojev "Rat i mir", i umjesto da se "mučite" čitajući, slušate kako vam tekst čita vaš omiljeni glumac Robert De Niro ili Robert Duvall. Ljudima se to sviđa.

▼ Da?! Ja imam kolekciju, knjižnicu na kompjuteru koja ima oko sedamsto naslova. Ali to je sintetički glas, a ne glas nekog poznatog glumca. Ja inače čitam u elektronskom obliku. Direktno čitam prstima ili slušam sintetičkim govorom. Ja ne volim te MP3 formate gdje slušamo zvučne knjige. Nečija boja tona, sugestivnost čitanja oduzima čitatelju – slušaču nužno potrebu slobodu izmaštavanja događaja. Postoji u Zagrebu knjižnica koja ima puno tisuća naslova, mi pretipkavamo u toj knjižnici našu kazališnu literaturu... Od novije hrvatske proze imamo jako slabo. Ono što ja pratim, mislim da je Ferićev "An-



đeo u ofsajdu" pretipkan, onda ovaj Tomić "Šta je muškarac bez brkova?", jel', onda Rudanica. Poezija se slabo čita kao i kod ljudi koji vide.

Inače ja se bavim malo pisanjem. Meni je baš izazov ta jedna pomaknuta proza. Pokušavam napisati jednu zbirku priča koja je lišena vizuala. Dakle baš hoću odmaknuti se od plavog neba i od svega što je boja. Pokušati to dočarati iz ovog rakursa. Reći da prozor gleda na neke dječije glasove, na nekakvo gradilište. Zvukovi, mirisi, taktilnost, ali bez vizuala. E sad koliko je ta proza pomaknuta i koliko bi nekome mogla biti zanimljiva, odnosno začudna, to je pitanje. ■



...baš hoću odmaknuti se od plavog neba i od svega što je boja. Pokušati to dočarati iz ovog rakursa. Reći da prozor gleda na neke dječije glasove, na nekakvo gradilište.

Snimci sa predstave "Tražim posao"

Dan otvorenih vrata u Zaboku i Bistri

Parti za male i malo veće Zagorce

“Pripremite se za utrku tački!”, vedrim je uzvikom iz svijeta magije “izvukla” nazočne voditeljica Valentina.

Sunce je, konačno, nakon nekoliko tmurnih dana zablistalo nad našim pitomim zelenim Zagorjem. Po brijegovima se rascvali bagremi i bazge, šume su navukle svoje zelene plašteve, a polja se proteгла nudeći pogledima raskoš boja i mirisa. Ne, neću pisati o ljepotama Hrvatskoga zagorja. Ovo je samo vizualni uvod u Dan otvorenih vrata Holcimovih betonara u Zaboku i Bistri.

Zabok

Dakle, u utorak prije podne, 17. svibnja, vrata Holcima bila su otvorena za sve predstavnike šire lokalne zajednice grada Zaboka. Dan, kao stvoren za druženje. Jutro puno mirisa i zelenila. Autobus s učenicima četvrtog razreda OŠ Ksavera Šandora Gjalskog, pun razdraganih i znatiželjnih učenika ulazi u dvorište betonare Zabok.

Dočekuju ih veliki crveni baloni i mađioničar, a kao u svakoj lijepoj bajci uz njega je i dobra vila. Ubrzo su se školarci osjećali kao “doma” i rasuli se po krugu betonare. Njihove glave su pokrile crvene Holci-

move kape, a ljubazni radnici betonare su pokazali osnovne dijelove zabočkog pogona i objasnili kako nastaje beton. Moderno postrojenje, čist okoliš, beton koji nastaje bez lopatanja i gumenih čizama, izmamilo je simpatičnu izjavu malog Janka: “Radnici ništa ne moraju raditi jer strojevi sami rade beton. Nakon razgledavanja, u programu druženja bio je predviđen let balonom. Iako se trudio poletjeti, vjetar ga je malo ometao u tome, no to mališanima nije pokvarilo raspoloženje.”

Djeca su zaposlenicima Holcima poklonila likovne radove koje su marljivo risali proteklih dana. Četrdesetak minuta nakon zabočkih osnovnoškolaca, u krug betonare stigao je autobus s drugim gostima, štíćenicima Doma Stančić.

Razdraganih lica, ovi simpatični ljudi pridružili su se djeci za stolom i pokazali izuzetnu susretljivost.

Kako se svi zajedno ne bi previše uljuljkali, dinamična Valentina Stanojević zgrabila je mikrofon i najavila ekokviz. Nije prošla niti minuta, a formirane su tri jake ekipe: VATRENI, OLUJA i MAJSTORI. Pitanja koja je pripremila udruga “Put” nisu bila nimalo laka. Sve je prštalo radošću i sportskim duhom, navijalo se i bodrilo. U gotovo svakom radu koji sam primio od školaraca najčešće se spominje mađioničar. On i njegova Dobra vila, dobrih su sat vremena budili znatiže-



lju osnovnoškolaca, držali im oči širom otvorene, i razgorjevali im maštu. Dobra vila čarobnim je štapićem činila dobra djela, od balona pravila razne likove, a nekolicina sretnika, učenika i štíćenika Doma Stančić počašćeni su čarobnim bojanjem lica. “Pripremite se za utrku tački!”,



Svi, i mali i veliki bili su uključeni u sportsku disciplinu: skakanje u vrećama.



Učenici četvrtog razreda OŠ Ksavera Šandora Gjalskog

vedrim je uzvikom iz svijeta magije “izvukla” na-
zočne voditeljica Valentina. U ovoj je neobičnoj
disciplini, koja je sve pošteno namučila, pobijedi-
la ekipa učiteljice Snježane koja je osvojila tačke
za zabočku školu. Dobro će im doći za čišće-
nje okoliša! A to im je redovita zadaća, osobito
otkada su dobili certifikat ekoškole.

Poput svojih prethodnika, i ova je grupa zasadi-
la stablo kao svoj prilog zelenilu i ekologiji. Sta-



blo do stabla, stasat će šumica i obgrliti beton-
ske silose poput zelenih ruku. Prije nego što su
se uputili put Zagreba, raspjevana ekipa Doma
Stančić zabavila je društvo pjesmom uz pratnju
harmonike.

Bistra

Bistra, pitomo mjesto podno Zagrebačke gore.
Tu su nas dočekali predstavnici lokalne samou-
prave i đaci osnovne škole. Ponovilo se druže-
nje u kojem su nove snage bile pune početnič-
kog zanosa, i svima koji su “odradili” već jednu



“sihtu” podigli ras-
položenje i dru-
ženje se nastavilo.
I dok su Zabočani
svoje likovne ra-
dove donijeli na
papiru, učenici iz
Bistre, područna
škola Jablanovec
svoju su kreativ-
nost dokazali na
licu mjesta. Dobili
su prepune kutije
kreda u boji, a sli-
karsko platno bila
im je cijela beton-
ska površina kru-
ga. Crtali su ka-
mione, mikse-
re, zgrade, drveće,
more i sunce. I

oni su, poput zabočkih vršnjaka, slušali kako
se proizvodi beton, znatiželjno obilazili i gledali
sve što se može vidjeti u pogonu. Dok su mladi
uživali punim plućima u svemu što im je pruže-
no, odrasli su vodili svoje “ozbiljne” razgovore.
Grupa djevojčica spontano se primila mikrofo-
na i na brzinu organizirala mini natjecanje u pje-
vanju, a izveli su i nekoliko plesnih točaka. Ipak,
svi su naglo “zašutjeli” kad su iz obližnje pizze-
rije stigle pizze u enormnim količinama. Sokova
najrazličitijih okusa bilo je da bi
i Holcimove silose njima mogli
popuniti.

Za mađioničara i vilu ovdje je
bilo posla preko glave. No, prije
svega mađioničar je izveo jedan
trik za odrasle.

“Uzmite svoj mobitel u lijevu
ruku, jedan prst uperite prema
suncu a drugim pritisnite crve-
ni gumb tri sekunde.”, upućivao
ih je ozbiljno. “Abrakadabra,
vaš mobitel je ugašen!”

Tako su i “poslovnjaci”, nesvjes-
no, isključili mobitele i nakratko
“pobjegli” od svojih svakodnevnih obveza.

I u Bistri je udruga Put organizirala provjeru
znanja iz područja ekologije i selektivnog skup-
ljanja otpada. Bile su tri ekipe učenika, jednu eki-
pu činile su predstavnici općina Bistra i Zapre-
šić, a u jednoj su ekipi bili zaposlenici Holcima.

Svi, i mali i veliki bili su uključeni u sportsku dis-
ciplinu: skakanje u vrećama. Djeca su bila dale-
ko uspješnija. Dobra vila se i ovdje pobrinula da
zamaskira nekoliko dječjih lica i načini nekoli-
ko psića i žirafa od balona. Druženje bi možda
i duže potrajalo da se na nebu iznad Bistre ni-
su pojavili tamni oblaci, škropeći kišnim kapima
krug betonare.

I na kraju. Ca je novega? Kaj
ima novoga?

Dan otvorenih vrata u Holci-
mu jedan je od načina da se
tvrтка uključi u život lokalne
zajednice i da se stvore čvr-
ste prijateljske veze. Holcim
je tri puta do sada “otvorio”
vrata u Zaboku, a Bistra je
prvi puta bila domaćin ovog
ugodnog druženja. I ova je
grupa učenika, kao i one pri-
jašnjih godina, prije svega, na-
učila kako se proizvodi beton
na moderan način, a zatim i
ono što je najvažnije, da se
proizvodnja betona može
obavljati tako da ne narušava
sklad i ljepotu prirode. ■



Okolicu Trgeta i Koromačna prati motriteljska služba labinskih vatrogasaca

I najmanji požar postaje veliki, ne gasi li se na vrijeme



Darko Vitasović

Hrvatske šume – Šumarija Labin i Područna vatrogasna zajednica započele su početkom lipnja s motriteljskom službom, čiji je cilj sprječavanje pojave požara na jako osjetljivom području Trgeta i Koromačna. Riječ je o tri osmatračnice – Trgetari, Ubaš i Skitači. Opasnost od požara, veli zapovjednik Javne vatrogasne postrojbe Labin i Područne vatrogasne zajednice Darko Vitasović, vrlo je velika, posebno u borovim šumama.

S njim se slaže i Krunoslav Božičević, voditelj labinske Šumarije, koji veli da se na tom području događa mnogo intervencija, a povod su suša i grmljavine, odnosno munje, koje u ljetnim periodima znaju zapaliti travu. Temperatura munje iznosi tisuću celzija, i veliki je uzrok nevolja. Sva-ke godine, dodaje, imaju nekoliko intervencija, pri čemu je ključno pravovremeno djelovanje.

▼ I najmanji požar može postati veliki, ako se ne počne gasiti na vrijeme, zaključuje Božičević.

Da bi u slučaju požara vatrogasci mogli s opremom doći do požarišta, upotrebljavaju se pret-hodno uređeni protupožarni putovi. Od Božičevića doznajemo da je posljednjih godina od Gore Glušići do Skitače napravljen protupožarni put dug pet kilometara. Izrađen je i onaj od Gore Glušići do Polja u du-
ljini od dva kilometara, kao i put Burjaki – Motalat, duljine jedan kilometar, na čijem se kraju nalazi osmatračnica. Sli-jedi put Diminići – Tunarica, izrađen ove godine u duljini od dva kilometra, kao i jedna-ko dug put kroz borovu šumu u Tunarici, odnosno onaj kroz poluotok Ubas u duljini od tri kilometra.

Područna vatrogasna zajednica

Labin, priča Vitasović, pokriva grad, općine Raša, Sv. Nedelja, Pićan i Kršan. Svake se godine tije-kom sezone počinje s motrenjem područja radi protupožarne zaštite na otvorenom prostoru. Sezona počinje 1. lipnja i traje do 15. rujna.

▼ Imamo motritelja na Fortici, zaduženog za područje grada Labina i dijela općine Raša i Sv. Nedelje. Zatim tu je motritelj u Rapcu koji osmatra Girandellu prema Golubijeri. Motritelj u Pićnu skrbi za Pićan, Sv. Nedelju i Kršan. Oni su tzv. motritelji lokalnih zaje-dnica. Isto tako postoje motrioci Hrvatskih šuma Šumarije Labin. Njihova su mjesta Sv. Marina, Ubaš, Skitača, Trgetari, te Grbac, po-jašnjava Vitasović. Na području Područne vatrogasne zajednice Labin, uz Javnu vatro-gasnu postrojbu, djeluju i DVD Raše, DVD Labin – Rabac, DVD Sv. Nedjelja, DVD Pi-ćan, i DVD Kršan. Sva ta društva tijekom ljet-ne sezone s povećanom opasnošću od po-žara na otvorenom prostoru vrše patroli-ranje svojih područja, pogotovo tijekom vi-kenda. Isto tako, labinska Šumarija ima in-terventnu ekipu od sedam ljudi za gašenje šumskih požara na otvorenom prostoru.

Iz planova Vitasovića izdvaja proširenje protu-požarnih putova na području Sv. Marine i Ravni, zatim Plominske Gore te na zapadnim područ-jima Učke. ■

Temperatura munje iznosi tisuću celzija, i veliki je uzrok nevolja.

Početak protupožarnog puta od Burjaka do osmatračnice Trgetari



Osmatračnica Trgetari

Prvenstvo Županije Istarske u sportskom ribolovu sa obale

U nedjelju 3. srpnja 2005. u Koromačnu je održano prvenstvo Županije Istarske u sportskom ribolovu s obale za kategorije seniora i seniorki, koje je okupilo najjača imena Lijepe naše iz klubova DŠM Koromačno, Delfin Pula, Meduza Rovinj, Udica Brtonigla, Galeb Raša, Umag Umag, Uljanik Pula, Plomin Plomin i Adria Labin. Organizator je bio Savez za športski ribolov Istarske županije, a domaćin Društvo športova na moru Koromačno. Sudje-

lo je osvojio visoko sedmo mjesto. Njih su dvojica zajedno kao ekipa DŠM Koromačno bili četvrti. Zanimljivo je napomenuti da je Igor Faraguna po rezultatima bio ukupno treći sa 1950 bodova. Igoru je dakle nedostajala jedna mala ribica od 35 grama (pobjednik je imao 1985 bodova/grama) da bi dijelio prvo mjesto. Međutim, zbog nešto složenijeg načina bodovanja (plasman po sektorima) završio je na sedmom mjestu. Na takmičenju su sudjelovali, kao nulti takmičari i svi polaznici Male škole ribolova iz Koromačna i to Toni Višković, Nigel Milevoj, Lari Višković, Loran Milevoj, Deni Modrušan i Petar Marković. A Kristijan Kujraković, koji je popunjavao sektor, svojim je odličnim rezultatima uveo totalnu pomutnju u konačnu plasmanску listu sa svojim odličnim drugim mjestom u sektoru, tako da su neki favoriti izgubili već planirane bodove. DŠM Koromačno i Holcim još su jednom dokazali da žele, znaju i mogu preuzeti obavezu domaćinstva, kako lokalnog tako i nacionalnog karaktera. A po količini ulovljene ribe ne sumnjamo da će nas i ubuduće još puno puta nacionalni savez zamoliti upravo to – da budemo domaćini i organizatori nacionalnih takmičenja. ■

*Iako svi volimo reći
“važno je učestvovati”
ovdje su rezultati ipak
bili važni...*

*malo se tko može pohvaliti ljepšim morem i
boljom ribom od Koromačna*



lovalo je 20 seniorki koje su lovile u uvali Koromačno, točnije u Podupcu (preko puta Autokampa Tunarica) i 29 seniora čija je ribolovna zona bila u samom krugu tvornice cementa na rtu Koromačno. Sigurnosne mjere morale su biti u potpunosti zadovoljene tako da su svi takmičari koji su prolazili kroz pogon tvornice i po tvorničkoj rivi bili obavezni koristiti zaštitnu kacigu i naočale i kretati se isključivo u pratnji službene osobe od strane Holcima. Vrijeme je bilo izuzetno toplo tako da su takmičari uz krajnji napor jedva izdržali punih pet sati stajanja na suncu. Seniori su imali nešto malo bogatiji ulov od seniorki, što je bila posljedica bolje ribolovne pozicije. Iako svi volimo reći “važno je učestvovati” ovdje su rezultati ipak bili važni jer su oni značili odlazak na viši nivo takmičenja – međužupanijsko prvenstvo. Tako je kod žena najbolja bila Marijana Bistrović iz pulskog Uljanika a pobjednički tim je bio Delfin Pula. Kod muškaraca najbolji je bio Siniša Miletić (“vlasnik” trofejne ribe – pica od 300 grama) iz Delfina Pula čiji je tim odnio pobjedu. Od takmičara iz Koromačna nastupili su Endi Rudan koji je osvojio trinaesto mjesto i Igor Faraguna koji



Rascvjetano Koromačno

Nvoga nas je proljeća cvijeće iznenadilo svojom izdašnošću, tako da su vrijedne i ponosne vlasnice svojih divnih ruža i ostalog cvijeća same pozvale našu redakciju sa željom da ih slikamo u njihovim vrtovima i to objavimo u „Ca je novega“. Mi smo im jasno tu želju i ispunili i evo rezultata:



Đurđa Prskalo sa svojim hortenzijama u Koromačnu



Gracijela Adžević sa svojim ružama u Viškovićima



Vrt Klare Knapić u Viškovićima



Toni Višković i Kristijan Kujraković, uspješno branili boje DŠM-a "Koromačno" na Županijskom natjecanju

Ribičke priče zamijenili vježbom i dobrim ulovom

Nakon sastanka s Kristijanom Kujrakovićem i Tonijem Viškovićem, ponajboljim podmlatkom DŠM-a "Koromačno", možemo zaključiti da nisu tipični ribolovci. Umjesto da pričaju ribičke priče, gotovo svakog dana su na moru i love, a kad naiđu novinari, skromno izuste dvije tri riječi. Gurkaju se laktovima, pogledavaju ispod oka, šapuću jedan drugom "ajde, reci ti, reci ti nešto". Njihov mentor Vinicio Cavenago, kojem mogu najviše zahvaliti sve što su naučili, ljut je zbog njihovog nesnalaženja u odnosima s javnošću.

- ▶ Pričajte, pričajte! Tu mi svaki dan mast vadi-te, a sad ne znate što bi rekli. Ali kad treba ženske hvatat, onda znate govorit', viče Vinicio. – Ajde, recite čovjeku, slažete se ili ne, ste pas i mački ili prijatelji. Govorite mu što ste naučili, zabacivanje, natjecanja, kako ste bili u Fažani, pa ste dali predveze kolegi koji je ostao bez. Pričajte o tim lijepim stvarima i kolegijalnosti, recite da pehar nije sve, nego da i to vrijedi, uporan je jedan od najstarijih i najcjenjenijih labinskih sportskih ribolovaca.
- ▶ Dobro, dobro, idem ća, možda ćete onda nešto reći, odustaje i zalupi vratima, ostavljajući nas u prostoriji DŠM-a, prepunoj raznih odlikovanja, plaketa, najlona i udica.
- ▶ Dobro se osjećam kad osjetim da riba grize, još kad je izvučem pa bude velika, super mi je, počinje polako svoju priču Toni. Riba je, pojašnjava on, glavna u vodi, pa tako neki

put kad trza, izgleda da je jako velika, ali kad se izvuče ispadne mala.

- ▶ Stvarno smo puno naučili, dodaje Kristijan. Prije, kaže on, ništa nisu znali, a sad se već osjećaju puno sigurnijima kad zabacuju štap s obale ili pecaju s barke. – Vinicio nam donese kazete o ljudima koji zabacuju štap s obale pa onda mi to gledamo. To je taj surfcasting, učimo i pokušavamo raditi isto na našoj obali, priča Kristijan. U međuvremenu u prostoriju ulazi Vinicio. U ustima mu cigareta, u ruci "žuža" Kristijan i Toni pak poslužu sok.
- ▶ Svaki unutarklupski trening, pojašnjava Vinicio, za njih je svojevršno natjecanje, a svako je natjecanje ujedno i vrsta škole. Uvijek se dozna nešto novo, stekne vrijedno iskustvo, nauči na vlastitim greškama. Iste se onda više ne ponavljaju. Vidi se to i u nedavnim rezultatima naših sugovornika. Kristijan je na nedavnom županijskom natjecanju u Poreču osvojio osmo mjesto među 35 natjecatelja, a Toni je bio 14-ti. Ekipno je DŠM postigao peto mjesto, što je po Vinicioovu mišljenju sasvim solidan rezultat.

Kristijan i Toni slažu se da članstvo u klubu donosi mnoge prednosti. Osim druženja s vršnjacima, tu su i besplatne udice, najlon i ostala oprema, koju će i ovo ljeto isprobavati svaki drugi dan na ovdašnjoj obali. Tijekom vikenda na rasporedu će biti i male fešte, na kojima će se, kako i priliči, proslaviti (i pojesti) dobar ulov. ■

Dobro se osjećam kad osjetim da riba grize, još kad je izvučem pa bude velika, super mi je!



Toni Višković i Kristijan Kujraković



Podmladak DŠM-a Koromačno

Park prirode Medvednica

Suživot čovjeka i prirode

*Na prostoru Parka
živi oko 33 000
stanovnika, a vikendom
i praznicima tom
području gravitira još
toliko ljudi.*



Načelnik općine Bistra i predsjednik
Upravnog vijeća Ustanove Krešimir Gulić

Područje općine Bistra slikovito se proteglo u podnožju Zagrebačke gore. O Bistri možemo pisati s posebnim razlogom jer je uključena u hvaljevrijedan Projekt "Park prirode Medvednica". Projekt je veoma značajan za općinu Bistra jer, prije svega, otvara mogućnosti seoskom turizmu, trudi se u zadržavanju prirodnih ljepota i posebnosti Zagrebačke gore, a budući da se ovaj kraj posljednjih godina intenzivno naseljava, to daje i nove mogućnosti za njegov razvoj, ali traži i dodatnu energiju u izgradnji suživota čovjeka i prirode.

Djelatnost javne ustanove "Park prirode Medvednica" iz Zagreba sastoji se od zaštite, održavanja i promicanja prirodnih ljepota Medvednice sa ciljem zaštite i očuvanja njezine izvornosti, osiguranja neometanog odvijanja prirodnih procesa, usklađivanje s mogućim korištenjem prirodnih dobara, te nadzor nad provođenjem mjera zaštite prirode.

Najnoviji projekt Ustanove zaštita je i očuvanje djetlovki i noćnih grabljivica u "Parku prirode Medvednica", a financijsku pomoć im je pružio i Holcim koji djeluje u njezinom neposrednom okruženju.

Atraktivno Sljeme

Načelnik općine Bistra i predsjednik Upravnog vijeća Ustanove Krešimir Gulić istaknuo je kako je suradnja s lokalnom zajednicom iznimno važna i kako ovaj projekt puno znači za cijelu Bistru.

Park prirode Medvednica zauzima 22 826 hektara i proteže se na području Grada Zagreba, Zagrebačke i Krapinsko-zagorske županije. Na prostoru Parka živi oko 33 000 stanovnika, a vikendom i praznicima tom području gravitira još toliko ljudi.

Sljeme je postalo izuzetno atraktivno. Prošle godine ugostilo je svjetski skijaški kup za žene. Važno je spomenuti i mountain bike utrku svjetskog prvenstva koja je također organizirana na Sljemenu, a otvoreno je i 110 kilometara biciklističkih staza.

Dovršena je i kompletna infrastruktura, a otkada je izgrađena nova prilazna cesta, duga sedam i pol kilometara od Gornje Bistre do Sljemena,



ovom se kraju otvaraju nove i višestruke mogućnosti za razvoj.

- ▶ "Sljeme je bogomdano za odmor i rekreaciju. Skijaške staze pružaju odlične mogućnosti za zimske sportove, a blizina Stubičkih toplica proširuje mogućnosti rekreativnog i zdravstvenog turizma.
- ▶ Nadam se da će Sljeme postati važna turistička destinacija Hrvatske, a zbog svojeg povoljnog položaja u njegovu podnožju, i sama Bistra", naglašava Gulić.

Nije na odmet spomenuti da je prije tri godine organizirano čišćenje svih divljih deponija na području Općine, a najviše na području "Parka prirode Medvednica". U akciju su uključene, uz djelatnike "Parka prirode Medvednica", razne udruge, Šumarija i Grad Zagreb.

Kako od uspješne suradnje ovisi i konačan rezultat djelatnosti, Gulić je istaknuo izuzetno dobru suradnju Općine i udruga. Suradnja je



obostrana jer udruge stoje na raspolaganju pri organiziranju i obavljanju raznih poslova na području Općine, a ona, najvećim dijelom, sufinancira ili financira te udruge.

Znatan dio rada Ustanova ostvaruje se u suradnji sa školama, u educiranju učenika putem odabrane literature i raznih promidžbenih materijala. U tom djelovanju svojom se djelatnošću ističe Osnovna škola Bistra.



Misliti i djelovati ekološki

OŠ Bistra spada u područje "Parka prirode Medvednica". Posjeduje oko dva i pol hektara zelenih površina, a otprilike pola tih površina je pretvoreno u parkove i voćnjake. Učenici i učitelji su ponosni na više od 350 zasađenih voćaka među kojima se može naći preko 50 različitih sorti. Da bi prostor izgledao baš onako kako dolikuje Parku prirode, škola ima dva parka, jedan uređen u engleskom, a drugi u francuskom stilu.

U svojim školskim parkovima mali Bistrani imaju šest ili sedam vrsta borova te neke od rijetkih vrsta drveća do kojih su došli suradnjom s domaćim proizvođačem sadnica.

Sama škola broji oko 700 učenika koji uz pomoć školskog domara sade, režu, cijepe i gnoje voćke te održavaju park čistim. Postoji i Učenička zadruga koja je izuzetno kvalitetna i postiže uspjehe i na državnim smotrama.

Za vrijeme cijelog ciklusa, od sadnje do roda, voćke se gnoje isključivo ekološkim gnojivom. Organski kompost iz parka stavlja se u posebno ograđeno uzgajalište glista gdje se on prerađuje u humus, a potom koristi u voćnjaku kao kvalitetno gnojivo.

Ravnatelj škole Eduard Kovačević objašnjava:

▼ "Škola nastoji, ne samo dati znanja obrazovanjem, nego i odgojiti djecu. U našoj školi nema grafita po zidovima i počupanog cvijeća, jer samo ona djeca koja brinu o ljepoti okoliša škole, to znaju cijeliti i čuvati."



Eduard Kovačević, ravnatelj OŠ Bistra

Od aktivnosti u posljednje vrijeme ravnatelj Kovačević ističe uređenje starog bunara koji cijeli vrt snabdijeva vodom i postavljanje roštilja.

Posebna želja učenika i nastavnika je da u školsko dvorište postave bistransku staru hižu, bistransku vodenicu – stare, zaboravljene nastambe, a konačan cilj im je da se to s vremenom pretvori u etnomuzej.

U planu je da se školski prostor iskoristi i kao turistički potencijal, pa bi učenici zagrebačkih škola mogli dolaziti na jednodnevne izlete i na licu mjesta vidjeti kako živi jedna prigradska škola koja se trudi zadržati ruralne elemente.

Osim toga tu bi mogli vidjeti mnoge primjerke biljnih vrsta jer se učenici škole sa svojim učiteljima trude sve zaštićene biljne vrste sa sljemenskog i podsljemenskog kraja prenijeti na svoje zelene površine i tako sačuvati i zaštititi ugrožene vrste.

Činjenicu da, usprkos razgranatoj ekološkoj aktivnosti nemaju status ekoškole ravnatelj Kovačević objašnjava tvrdnjom:

▼ "Danas se dosta priča o ekologiji, a vjerujem da čak pedeset posto djece ne zna prepoznati voćku. Nama je cilj da djeca znaju kako raste voćka, što joj sve treba za rast i rod, te da ta korisna iskustva ponesu sa sobom u život. Status ekoškole nemamo jer sve to zahtijeva previše papirologije, a mi prvenstveno želimo dati učenicima praktično znanje."

S praktičnim znanjem sa širokog polja ekologije učenici OŠ Bistra uključuju se na najbolji mogući način u djelovanje. „Park prirode Medvednica“ te kreću ususret budućnosti ekološki osviješteni i s razvijenim poštovanjem za prošlost svoga kraja.

I što reći na kraju? Ovo je samo škrti skup informacija o geografskim relacijama, o suradnji ljudi na ekološkom području, o učeničkim aktivnostima, o parku koji s punim pravom nosi ime "Park prirode Medvednica", no da biste stekli potpuniju sliku, najbolje je da krenete sljemenskim stazama i da svim osjetilima doživite njihovu ljepotu. S malo snage, puno strasti, krenite na put koji je priroda s puno izdašnosti svorila, a čovjek stvaranje dovršio.

"Park prirode Medvednica" Vas svim svojim ljepotama očekuje! ■



Od aktivnosti u posljednje vrijeme ravnatelj Kovačević ističe uređenje starog bunara koji cijeli vrt snabdijeva vodom i postavljanje roštilja.



Holcim je na više lokacija obilježio Svjetski dan zaštite okoliša

Srednjoškolci istraživali krajobraz, vodu i tlo Skitače

Skitaču kao biser prirode treba ne samo sačuvati već naći način da svi mogu ovdje doći uživati u krajobrazu i dati svoj doprinos revitalizaciji ovoga kraja.



Svjetski dan zaštite okoliša, 5. lipnja, Holcim Hrvatska je ove godine obilježio na pet od ukupno devet lokacija na kojima posluje: Klani, Karlovcu, Zaboku, Zagrebu i Koromačnu.

Obilježavanje u Klani je započelo 2. lipnja podizanjem eko zastave u tamošnjoj osnovnoj školi s kojom surađujemo na projektu eko učionice i eko biltena. Osnovna škola u Zaboku s kojom surađujemo na projektu istraživanja staništa i brojnosti ugrožene biljne vrste obične kockavice ili kukovače eko zastavu je podigla 6. lipnja. Istoga dana je u Karlovcu Udruga za zaštitu okoliša otvorila izložbu dječjih radova na temu zaštite okoliša. S ovom udrugom i Gimnazijom Karlovac tijekom ove i iduće godine surađujemo na projektu sadnje arboretuma. Također 6. lipnja Holcim se primjerima iz prakse uključio u predavanje o energetske učinkovitosti što se održavalo na Fakultetu elektronike i računarstva u Zagrebu, rekao je Žarko Horvat, direktor industrijske ekologije u Holcimu.

Obilježavanje u Koromačnu, tj. na Skitači potrajalo je dva dana, 3. i 4. lipnja, a provelo ga je tridesetak članova Ekološke grupe Srednje škole Mate Bažine Labin s voditeljicama, Mirom Hrvatinić, Čedom Perko i Dorianom Golja. Srednjoškolci su, smješteni u Planinarskom domu, vrednovali krajobraz Skitače prema UNESCO-vim protokolima. Zaključak je da je priroda prelijepa, ali da nedostaje infrastruktura. U aktivnosti drugog dana izvođenim pod geslom "Voda za život" uključili su se građani koji su pješke od Brovinja donosili uzorke tla i vode na analizu. Zamisao je bila promovirati pješčenje do Skitače, a za one kojima je pješčenje bilo prenaporno bio je organiziran prijevoz. Analizirano je pedesetak uzoraka vode i tla.

Na kraju svoj doprinos je dalo Društvo športova na moru Koromačno koji su za sve sudionike priredili roštiljadu, ali ovoga puta ne ribe već kotlete.

A s kakvim su dojmovima otišli mladi istraživači?

- ▼ Marino Gergorić se našao u ulozi vodiča: Vodili smo ljude koji su došli autobusima od Brovinja do Skitače po pješčakom putu.
- ▼ Nina Milevoj: Ja sam radila na analizi vode. Određivali smo boju, miris, prozirnost vo-

de, ukupnu tvrdoću, vodljivost, sulfate, kloride i živu. Zaključili smo da je voda iz kalaniće jednako dobra kao i ona iz vodovoda samo što je puno mekša.

- ▼ Tina Gribušić: Određivali smo propusnost, karbonate, kloride, ima li žive ili olova, te vrstu tla.
- ▼ Helena Vučić: Bili smo podijeljeni u četiri skupine. Prva je radila subjektivan opis dalekih i bližih vidika i provjeravali naše pretpo-



stavke o tome je li teren oskudan biljkama ili nije, kako osjećamo vjetar i sl. Druga se bavila ljudskim djelatnostima: kakva je infrastruktura, ima li potencijala za lov, kakvu ulogu ima planinarski dom općenito i kakav je promet. Treća i četvrta su obavljale mjerenje temperature vode, analizirale tlo i zrak, određivale biotički indeks vode. Na kraju smo radili srednju ocjenu krajolika.

Ali svima je zaključak bio isti, Skitaču kao biser prirode treba ne samo sačuvati već naći način da svi mogu ovdje doći uživati u krajobrazu i dati svoj doprinos revitalizaciji ovoga kraja. ■

Bratimljenje Trona (jedne od najboljih gimnazija iz Italije) i SŠ Mate Blažine Labin

Primjer gimnazije "N.Tron" iz Schia (Vicenza) i Srednje škole "Mate Blažine" pokazuje da suradnja između dviju školskih ustanova može prerasti u jedan projekt od velikog značaja za lokalnu zajednicu i za regije kojima te institucije pripadaju. Dvije su škole krajem svibnja, samo nekoliko godina nakon prvih razmjena didaktičkih i pedagoških iskustava, i formalno definirale tijekom njihove daljnje suradnje. Zbilo se to u prostorijama Poglavarstva Istarske županije u Puli, gdje su ravnatelji Antonio Cassuti (N.Tron) i Čedomir Ružić (M. Blažina) potpisali "Protokol o suradnji".

Riječ je o dokumentu kojime su se dvije škole obavezale da i u sljedećih pet godina surađuju na projektima vezanima uz ekologiju, informatiku, novinarstvo, te u okviru aktivnosti debatnog

Europske unije. "Stoga je ova formalnost vrlo značajna" naglasio je ravnatelj iz Schia. Prema njemu, dotični projekt jest ambiciozan, ali i realan i koristan za didaktičko obogaćivanje dviju škola, a upravljanje potonjima moralo bi nalikovati na vođenje poduzeća. Njegov kolega Čedomir Ružić ustvrdit će da je to "jedan specifičan oblik suradnje koji nema mnogo zajedničkoga s pomalo uobičajenim bratimljenjem". "Vrlo se ponosimo time što nam je upravo Tron, jedna od najboljih gimnazija iz Italije i Radne zajednice Alpe Jadran, ponudio petogodišnju suradnju" izjavio je Ružić. Odgovornost za uspjeh projekta preuzet će nadolazeći naraštaji koje potpisani dokument obvezuje na nastavak suradnje. Vjeruje to i Mladen Dušman, županijski pročelnik za kulturu, koji je također prisustvovao svečanom činu u Puli.

"Istarska županija i Regija Veneto imaju mnogo zajedničkih interesa koje vrijedi podržati i promicati, a u tome valja iskoristiti sve mogućnosti koje nudi proširenje Europske unije."



kluba i dramske radionice. Upravo u tim točno određenim tematskim područjima trebalo bi doći do daljnjeg umrežavanja dviju škola, a sve u cilju stvaranja povoljnih uvjeta za razvoj njihovih matičnih regija, Istarske županije i Regije Veneto. O odnosu među potonjima govorio je ravnatelj gostujuće gimnazije Cassuti. On smatra da bi s obzirom na svoju povijesnu i kulturnu povezanost, te budući da je svaka od njih dijelom Euroregije, te dvije regije morale pronaći zajednički identitet na međunarodnoj razini. To bi naime bilo potrebno kako bi one jednoga dana mogle činiti neko od budućih interesnih područja Europe. Istarska županija i Regija Veneto imaju, vjeruje nadalje Cassuti, mnogo zajedničkih interesa koje vrijedi podržati i promicati, a u tome valja iskoristiti sve mogućnosti koje nudi proširenje

Potpisivanje protokola obilježilo je završetak uzvratnog radnog posjeta grupe učenika iz Schia i njihovih profesora labinskoj srednjoj školi. Program petodnevno boravka gostiju iz Italije bio je prepun zanimljivih događaja i susreta. Dan nakon dolaska, učenici iz Italije uputili su se, u pratnji svojih voditelja, u ekološku ekspediciju. Tako su već u ranim jutarnjim satima posjetili Holcim, gdje su odslušali

predavanje o održivom razvoju te razgledali postrojenja tvornice cementa. U poslijepodnevnom satima uslijedio je posjet Raši i crkvi Sv. Barbare, kao i prirodnom rezervatu Liburna. Tu su razgledali etnografsku zbirku, upoznali se s izvornim pasminama magaraca, pa i s florom i faunom lokalnih močvarnih i krških staništa. U eko radionicama, uz pomoć voditelja ekoloških grupa škole domaćina, učenici su se upustili i u uzorkovanje izvorskih voda i upoznavanje tla. Uzorci vode i tla podvrgnuti su analizi sljedeći dan kada su učenici iz Schia, nakon prijema kod gradonačelnika, posjetili Stari grad.

Istog se poslijepodneva u školskom restoranu održao praktični dio ispita ugosti-





telja. Bila je to prava izložba gastronomskih specijaliteta koje su maturanti labinske srednje škole pripremili za goste iz Schia. U ponudi su se tako našla najraznovrsnija jela: od tjestenine i mesa do ribe i domišljato spravljenih salata. Nudili su se i raznobojni alkoholni i bezalkoholni kokteli. U maturalnim radovima besprijekorne dekoracije mogli su uživati i neki od labinskih poduzetnika ugostitelja, pa je to dotičnim maturantima bila ujedno i prilika da se predstave svojim potencijalnim poslodavcima. Brojni su, zasigurno, već na svojim prvim radnim mjestima. ■



Škola Koromačno



Područnu školu Koromačno pohađalo je u školskoj godini svega šest učenika. Drugi je razred pohađala Arlinda Hasani i završila ga sa vrlo dobrim uspjehom. Treći je razred pohađalo troje učenika – Toni Cukon, Raymond Dobrić i Petra Galijašević, svi sa odličnim uspjehom i pismenom pohvalnicom. Četvrtašice Petra Dobrić i Mergine Hasani također su završile sa odličnim uspjehom i zbog toga su pismeno pohvaljene. One će sljedeće godine svoje školovanje nastaviti u Labinu, a mi očekujemo nove prvašice čiji će smijeh odzvanjati hodnicima ove novoobnovljene škole. ■

Aktualnosti

Marčelo Tenčić (IDS) izabran je 16. lipnja za predsjednika vijeća Općine Raša. Predložili su ga Josip Knapić, Anđelo Višković i Damir Višković iz IDS-a te Gianfranco Ricci i Mladen Lazarić iz SDP-a. Zahvalivši se na izboru, Tenčić je pozvao vijećnike da probleme rješavaju u vijećnici te gaje kulturu dijaloga. Najavio je da će se zalagati da se usvoji prostorni plan s dovoljno građevinskog zemljišta, izradi program upravljanja poljoprivrednim zemljištem, osnuju mjesni odbori i postavi vodovod.

Na nedavnu sjednicu Upravnog vijeća Lučke uprave Rijeka, stigao je zahtjev Vlade za očitovanjem o desetljeće starijom zahtjevu Istarske županije za vraćanjem luke Bršica pod njenu nadležnost. U Bršici se, naime, nalaze terminali za stoku i drvo. Njome upravlja Lučka uprava Rijeka, a koncesiju, koja istječe za osam godina, ima poduzeće Luka iz Rijeke. Radi razvoja turizma, kao i činjenice da su lučke aktivnosti godinama stagnirale, Istarska županija zatražila je prenamjenu Bršice u luku županijskog značaja, te bi samim preimenovanjem Županija stekla pravo upravljanja. U Lučkoj upravi Rijeka, koja trenutno upravlja Bršicom, ukazali su na činjenicu da time gube trećinu svog teritorija, odnosno površinu od 700.000 četvornih metara. Dodajmo da Vlada može, na prijedlog nadležnog ministarstva, bez obzira na očitovanje Lučke uprave, promijeniti granice lučkog područja u korist Istre.

Raški RKUD "Rudar" gostovao je krajem svibnja na smotri "Čuvajmo običaje zavičaja" u Velikoj kraj Požege. Osim svirke i plesa, Rašani su prezentirali tradicionalna istarska jela, što je ujedno bio prvi takav slučaj na toj manifestaciji. Kuhar Bruno Miletić pripremao je pidoće, pršut i sir, mlince i maneštru, koja je pobudila najviše zanimanja. Sudjelovali su i Rumunji i Mađari, ali uz manje interesa sudionika, kad je gastronomija u pitanju. Na smotri je sudjelovalo 300 plesачa i svirača iz hrvatskih regija, Rumunjske, Mađarske te Vojvodine, a među njima je bilo i 30-ak Rašana, koji su izveli labinski tanac i odsvirali Mantinjadu.

Uopćini Raša uređeni su prilaz groblju te parkiralište u Svetom Lovreču Labinskom, a u tijeku je asfaltiranje prometnice u Brovinju i Viškovićima, nedaleko od Koromačna. Uredit će se i okoliš zgrade E-2 u Ulici Mate Balote u Raši te Istarska ulica, gdje će se dobiti 62 nova parkirna mjesta, a vrijednost radova iznositi će dva milijuna kuna.

Krajem svibnja u Raši je osnovan ogranak Udruge Ekop Istra, te je tom prilikom za predsjednika izabran Damir Dermić, za dopredsjednika Remiđo Gregorinić, a za tajnicu Indira Načinović. Najviše će se baviti proizvodnjom zdrave hrane, koju bi smjestili na oko 370 hektara neiskorištenih polja u dolini rijeke Raše.

UHolcimu su početkom svibnja zbrinute stare gume, koje su se duže vrijeme nalazile na privremenom općinskom odlagalištu otpada u Karloti. Gume su izvađene iz zatvorenog kamenoloma bivšeg GP-a Učka. Zemljište Karlote vlasništvo je države i Općine, a na njemu bi se prema najavama načelnika Knapića trebalo urediti pomoćno igralište za raški nogometni klub. ■

Osim svirke i plesa, Rašani su prezentirali tradicionalna istarska jela, što je ujedno bio prvi takav slučaj na toj manifestaciji. Kuhar Bruno Miletić pripremao je pidoće, pršut i sir, mlince i maneštru, koja je pobudila najviše zanimanja.



Đogadori

Kad so hodili po pute
kojeno hi je brek,
ca ni za vervat.
Alora, blu veturo,
jedini ne zno kega
racjona, forši merikonska,
pustili so na marčapije
naka bude pronta kad storo
se ca so dogonali.
Šofer ka je žvelto obraća
veli timun, va hlode pomalo
leji đornal i ne obadiva

deboto jedinega; solića
sako toliko na šekreto pogljeda
ku bi ki co ute pravit z bondi.
S takoven ni za škercat!
Ben, ka put je brek
skroz stoklanice
fišo jušto njega.
Hodi je anke vokule vituri,
viganja nos va luštri pijati,
i pomalo hi fločiva
namesto crne maški.

Sandro Gobo (Đogadori, kovoci)

rječnik rječnik rječnik rječnik

đogadori – igrači; kojenat – prevariti;
brek – pas; alora – dakle; blu – plavo;
vetura – auto;
jedini ne zno kega racjona – nitko ne
zna koje marke;
forši – možda; merikonska – američka;
marčapija – trotoar;
dogonat – dogovoriti;
žvelto – hitro; obraćat – okretati;
timun – volan; lejit – čitati;
ne obadivat – ne obraćat pažnju;
ku bi ki co ote pravit – ako bi netko
nešto rekao; z bondi – sa strane;
škercat – šaliti se; ben – dakle;
skroz stoklanice – kroz staklo;
fišat – fiksirati pogled;
hodi je anke – išao je isto tako;
viganjat nos – gurati nos;
luštro – sjajno, blještavo;
fločivat – varati; maška – mačka

rječnik rječnik rječnik rječnik

Makaroni s škarupen

Va put ćemo vam pravit kako se dela jeno lahko, dobro i trdo zdravo domoćo jelo. Problem je samo to ca ono ca van robi za ga spravit retko ki jema doma, a ono ca nojdete va butege ... Ni to to!

Zato ćemo reć da moru bit tri verši sprovljanja:

- ≈ zasporovega starinski – kede doma jimate kravi, kokoši, a ne bilo slabo ni da žito meljete va muko
- ≈ tradicionalni – kede doma jimate baren kravo ko muzete
- ≈ moderni – kede se kupite va butege ili baren škarup kupite od nekega ki muze kravo

Mi ćemo dat recept za ona prvi, zasprovega starinski verš.

Treba van:

- ≈ domoći škarup
- ≈ kvarat kili muki
- ≈ 1 joje
- ≈ 2 žlice ulja
- ≈ sol

Donka, pomuzli ste kravo, pobrli šakrup, pogledali ka je kokoš znesla joje, a cenica je već bilo zmeljena.

Joje se razbije i hiti va muko, se stavi soli, lije mali mlošne vodi i stavi ulja. To se dobro zameši i se, ni teško pogodit, dobije testo. Kus testa se zame med dlani i se ga zarodolo. To ca pride vonka jo ono ca neki zove "pljukanac", a on ni so nic drugo nego doma, na ruki storeni makaron. Njih se stori jeno 80 dek i se hi stavi kuhat 15 minuti.

Dokle se kuhajo se zame jeno debljo padelo i se vanju stavi škarup. On se va njepraži i meša se dok se ne raspode na ulje i mrvice. Ono ulje se ocedi, a na mrvice se hite makaroni i zamešaju. Ki će, more hiti sira i jes je prontano!

Dobar tek! ■

I još jena stvor: ono ulje ko ste ocedili nemojte hitit ća – kad se ohlodi, to je buro.

